

VÁCI FEGYHÁZ ÉS BÖRTÖN

A Váci Fegyház és Börtön országos jellegű végrehajtó intézet. Az intézet alapfeladataként biztosítja a jogerősen elítélt felnőttkorú férfiak szabadságvesztés-büntetésére végrehatását fegyház és börtön fokozatban, valamint az illetékességi területéhez tartozó négy városi (járás) bíróság által elrendelt előzetes letartóztatás foganatosítását.

A fegyház épülete igen változatos múlttal rendelkezik. Az 1762-ben Migazzi püspök által szegény nemesi ifjak részére felállított kollégium 1767-ben beolvadt a Mária Terézia által alapított nemesi akadémiába, a Tereziánumba. A bécsi Theresianum mintájára létrejött intézetet a gimnáziumi és az akadémiai elveknek megfelelően alakították ki, s határozták meg a nevelési elveket és a tananyagot. Ez a tanulmányi rend lett az alapja az első Ratio Educationisnak. A nemesi akadémiát a királynő a magyar ifjak számára alapította, és vezetését a piaristákra bízta. Az építkezés befejezését követően az 1777/78. iskolai tanévet már az új épületben kezdte meg a Tereziánum 75 növendéke. Az iskolának könyvtára is volt. A leltár fél-ezernél több munkát sorol fel. 1784 szeptemberében II. József a Tereziánumot megszüntette, pazar felszerelését elárvereztette.

Az 1848-as szabadságharc elbukását követően, 1852-ben léptették életbe az osztrák birodalmi büntető törvénykönyvet Magyarországon. A törvénykönyv lényegében a szabadságvesztés büntetést tette a fő büntetési nemmé. Ahhoz, hogy a törvénykönyvben megfogalmazottakat végre tudják hajtani, olcsón és gyorsan börtönöket kellett létrehozni. E cél érdekében 1854 és 1858 között fegyintézeté alakították át várakat és más középületeket. Így alakult át ez az épület is Pest megyei fegyintézeté. Az első fegyencet 1855. november 20-án fogadták be a 600 férőhelyes börtönnek nevezett, valójában fegyházként működő intézetbe. A régi épület közepén látható neogótikus Szent Szűz-kápolna is ekkor készült el. A fegyházhoz az 1890-es évek végén egy U alakú üzemi épületet toldottak a Duna-parti oldalra.

Forrás:

Magyarország kincsestára... : Vác. Szülőföld Könyvkiadó. Szombathely, 2016. p. 112-113.

Bánhidi László: Új váci kalauz. Váci Városvédők és Városszépítők Egyesülete. Vác, 1998. p. 83-84.

<http://bv.gov.hu/vac-az-intezet-tortenete>

Kép: <http://bv.gov.hu/vac-az-intezet-tortenete>

Hely: [2600 Vác, Köztársaság út 62-64.](#)